



Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
адміністрування

Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС

Податковий менеджмент та митна справа

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.М.Руденко

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«26» серпня 2024 р.

Розробник (-и): Лашук О.С., к.держ.упр., доцент

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування

(назва кафедри)

Протокол від «26» серпня 2024 р. № 11

Узгоджено з гарантом освітньої програми: _____

(підпис)

О.В. Попело

(прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	3 рік, 6 семестр ОПП «Менеджмент»
Викладач (-і)	Лашук Оксана Сергіївна, к.держ.упр.
Профайл викладача (-ів)	https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/01/profil-vykladacha_lashuk.pdf
Контакти викладача	+380676951415 kcyu1711@stu.cn.ua

1. Анотація курсу. Актуальність вивчення дисципліни «Податковий менеджмент та митна справа» зумовлена необхідністю формування у здобувачів теоретичних знань і практичних навичок управління митно-податковою роботою, яку виконують на різних рівнях управління митно-податковими процесами в Україні, що сприятиме здобуттю майбутніми фахівцями в галузі фінансів знань щодо змісту, організаційно-правового забезпечення та механізму функціонування таких економічних категорій як митний та податковий менеджменти.

Вивчення матеріалу дисципліни спрямоване на поєднання суб'єктивних намірів платників податків і осіб, що відповідають за справляння податків, із реальними обставинами та організаційною ефективністю податкової системи, сполучення ідеально бажаного з реально можливим за існуючих умов.

2. Мета та цілі курсу. Метою дисципліни «Податковий менеджмент та митна справа» є формування у майбутніх менеджерів базових знань з розробки та реалізації управлінських рішень у сфері оподаткування, формування професійних навичок роботи у контролюючих органах, а також податкового регулювання на макро- та мікроекономічних рівнях.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Податковий менеджмент та митна справа» є:

- 1) вивчити зміст податкового менеджменту та митної справи;
- 2) розуміти їхнє місце в системі управління митно-податковою діяльністю;
- 3) знати особливості функціонування митної системи України в сучасних умовах;
- 4) вивчити зміст митного регулювання та вміти обґрунтувати необхідність його здійснення у сфері ЗЕД;
- 5) розуміти особливості здійснення державного, регіонального, корпоративного та персонального податкового менеджменту;
- 6) вивчити основні методи і прийоми проведення податкового планування і прогнозування, обліку, аналізу, моніторингу, аудиту тощо;
- 7) розуміти механізм взаємодії платників податків із представниками податкових органів;
- 8) обґрунтувати необхідність адаптації вітчизняних митної та податкової практик до вимог ЄС.

3. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні інтегральну компетентність (ІК), загальні (ЗК) та спеціальні (фахові) (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- передумови формування митного та податкового менеджментів та необхідність розвитку таких механізмів в Україні;
- зміст понять "митна система", "податкова система", "система оподаткування", "податковий менеджмент", "митна справа", "податкова робота", "адміністрування податків", "митний тариф" тощо;
- мету, завдання, суб'єкти та об'єкти податкового менеджменту на різних рівнях управління процесами митного оподаткування;
- функції (елементи) податкового менеджменту;
- особливості стратегічного та оперативного управління у митній сфері;
- механізми митного та податкового регулювання та специфіку їх застосування у вітчизняній фіскальній практиці;
- предмет і метод митного та податкового права, їхні складові елементи та способи реалізації;
- способи та методи макроекономічного регулювання в сфері управління митно-податковою діяльністю;

вміти:

- розрізняти органи управління в сфері управління митно-податковою діяльністю;
- охарактеризувати функції (елементи) митного та податкового менеджменту;
- охарактеризувати термін "митна справа" та "податкова робота" для платників податків та посадових осіб фіскальних органів;
- оперувати способами та методами макроекономічного регулювання в сфері управління митно-податковою діяльністю.

4. Пререквізити. Вивчення даної навчальної дисципліни здобувач розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: «Основи обліку і аудиту», «Основи фінансового менеджменту», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств». У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують виконання комплексного тренінгу, здійснення науково-дослідної діяльності та управлінську практику.

5. Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин денна
Лекції	16
Лабораторні заняття	14
Самостійна робота	60
Всього кредитів – <i>вказати кількість кредитів</i>	3

У процесі навчання здобувачі отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота здобувачів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу

6. Тематика курсу.

Змістовний модуль 1. Основи формування податкового менеджменту в Україні

Тема 1. Організаційні основи податкового менеджменту

Поняття податкового менеджменту, його мета та завдання, суб'єкти та об'єкти на різних рівнях управління процесами оподаткування Елементи податкового менеджменту та їхня характеристика Концептуальні засади здійснення державної політики в сфері податкового менеджменту.

Тема 2. Правове регламентування механізму податкового регулювання в Україні

Суть податкового права, його предмет і метод, складові елементи Макроекономічні методи податкового регулювання та практика їх застосування Організація та види податкової роботи за суб'єктами здійснення Поняття адміністрування податків та механізм його забезпечення.

Тема 3. Організація податкових взаємовідносин в Україні

Суть та характеристика податкових відносин в Україні Права, обов'язки та відповідальність платників податків Структура державної податкової служби та функції її органів за ланками управління Права, обов'язки та відповідальність посадових осіб ДПСУ

Змістовний модуль 2. Механізм функціонування митної політики в Україні

Тема 4. Основи управління митною діяльністю

Сутність та мета управління митною діяльністю Система управління митною діяльністю, її суб'єкти та об'єкти на різних рівнях управління Зміст митного менеджменту та його місце у системі оподаткування Роль митних органів в системі управління митною діяльністю Концепції управління митною діяльністю європейських країн та їх імплементація у національну практику.

Тема 5. Особливості функціонування митної системи України в сучасних умовах

Сутність, принципи та організація митної справи Структура, завдання та складові митної системи України Митна інфраструктура та інститути митної діяльності Інтегроване управління кордонами як нова форма технічного співробітництва у митній сфері Синхронізація митної системи України з митною системою ЄС.

Тема 6. Методологічні засади дослідження системи митного регулювання

Митна політика та її роль у митному регулюванні Зміст митного регулювання та необхідність його здійснення у сфері ЗЕД Інструменти та функціональні складові системи митного регулювання Всесвітня митна організація як інститут митного регулювання на міжнародному рівні Митне регулювання в системі економічної безпеки держави

Змістовний модуль 3. Механізм функціонування податкового менеджменту в Україні

Тема 7. Особливості розподілу та обліку платників податків органами ДПС України

Мета розподілу платників органами ДПСУ та його класифікація за основними організаційними ознаками. Обґрунтування економічної необхідності реєстрації вітчизняних платників та їх постановки на облік. Порядок обліку платників податків – юридичних осіб. Порядок обліку платників податків – фізичних осіб-громадян та фізичних осіб-суб'єктів підприємництва. Механізм та причини зняття платників з обліку.

Тема 8. Організація надходження та обліку податкових платежів і податкової звітності

Методика обчислення податків та форми розрахунків із бюджетами різних рівнів та цільовими фондами держави. Види, форми, порядок заповнення та подання податкової звітності платниками. Особливості приймання, обробки та перевірки податкової звітності юридичних і фізичних осіб. Автоматизація процесів оподаткування.

7. Система оцінювання та вимоги. Поточний контроль – до 60 балів, в тому числі: практичні заняття – до 45 балів, підсумковий модульний контроль – до 15 балів.

Семестровий контроль у вигляді екзамену проводиться під час сесії у вигляді тестування (максимум 40 балів). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до оцінки за екзамен.

Загальна система оцінювання курсу	<i>Активна участь в роботі впродовж семестру (виконання тематичних завдань, виконання індивідуальних практичних завдань) /екзамен - 60/40</i>
Практичні заняття	<i>Підготовка усних відповідей з лекційного матеріалу, виконання практичних завдань 45 балів</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>Наявність конспекту лекцій, активність протягом навчального семестру, мінімальна кількість балів 40.</i>

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1. Основи формування податкового менеджменту в Україні		20
1	Усні відповіді, підготовленість до практичних занять	3
2	Повнота та своєчасність виконання завдань	15
3	Присутність та активність на лекціях	2
Змістовий модуль 2. Механізм функціонування митної політики в Україні		20
1	Усні відповіді, підготовленість до практичних занять	3
2	Повнота та своєчасність виконання завдань	15
3	Присутність та активність на лекціях	2
Змістовий модуль 3. Механізм функціонування податкового менеджменту в Україні		20
1	Усні відповіді, підготовленість до практичних занять	3
2	Повнота та своєчасність виконання завдань	15
3	Присутність та активність на лекціях	2
Семестровий контроль (Екзамен)		40
Разом		100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проекту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	

75-81	C (добре)	задовільно	
66-74	D (задовільно)		
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу. Обов'язкова активна участь в обговоренні проблемних питань, участь у всіх видах контролю. У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів, він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»». Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання іспиту всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний іспит складається з двома теоретичними та одним практичним питаннями.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять очно у відповідності до затвердженого розкладу, крім випадків карантину (коли заняття проводяться дистанційно через Інтернет), а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл. Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» за посиланням: <https://www.stu.cn.ua/staticpages/akadem-dobrochesnist/>). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачам вищої освіти курсу можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, статті на науково-практичних конференціях тощо.

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час проведення підсумкового контролю.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти за даною спеціальністю з освітніх компонент, спрямованих на отримання компетентностей з курсу, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»» шляхом співставлення отриманих програмних результатів навчання та компетентностей. У випадку проходження подібного курсу з інших спеціальностей перезараховані можуть бути лише теми, зазначені в курсі відповідно до змістових модулів.

8. Рекомендована література

Базова

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-IV. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
2. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. №2756-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Дема Д.І. Податковий менеджмент: навчальний підручник. Київ: Алеута, 2017. 258с.
4. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2017. 412 с.
5. Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Кізима А.Я., Карпова В.В. Податковий менеджмент: Підручник. К.: Знання, 2018. 525 с.
6. Коломоєць О. В. Митна система у механізмі сучасної держави. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки* № 3; т. 2. 2014. С. 172–175.
7. Крисоватий А.І. Адміністрування податків в Україні: організація та напрями трансформації: монографія. Тернопіль: ВПЦ, «Економічна думка ТНЕУ», 2012. 212 с.
8. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 185 с.
9. Митна справа. Підручник: за ред. д-ра екон. наук, проф. Крупки М.І. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 572 с.
10. Система адміністрування податків в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку. М.І.Крупка, В.М.Кміть, Р.Ю.Паславська, Н.Б.Демчишак. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 300 с.

Інформаційні ресурси

11. Офіційний сайт бібліотеки ім. В. Вернадського. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Наукової бібліотеки НУ «Чернігівська політехніка». – Режим доступу: <http://library2.stu.cn.ua/>